

Geachte leden van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Onderstaande samenwerkende ondernemers in de popsector zijn zeer blij met het rondetafelgesprek van 10 april aanstaande. We zijn blij met de uitnodiging voor het gesprek en zouden willen dat er vaker een gecoördineerd overleg is tussen de rijksoverheid en de popsector. Er gaat veel goed in de popsector, maar we maken ons over een paar dingen zorgen.

Inleiding

De popsector bestaat uit een veelheid en verscheidenheid van organisaties en initiatieven. Er zijn steeds meer gespecialiseerde opleidingen (zowel zakelijk als artistiek als technisch), artiesten (solo-artiesten, bands, dj's, producers), collectieven, agenten, boekers, gespecialiseerde media, podia, festivals, *publishers* en muziekmaatschappijen. Daarnaast bemoeien overheden zich via cultuur, ruimtelijke ordening, toerisme, evenementenbeleid, en economie direct of indirect met de popsector. De popsector kent ook talloze toeleveranciers. De economische betekenis is groot.

Popmuziek heeft een enorm bereik. In al zijn verschijningsvormen wordt het op verschillende manieren geconsumeerd en geproduceerd (500.000 Nederlanders beoefenen popmuziek als amateurmuzikant, en popmuziek kan zich verheugen op minimaal 16 miljoen bezoeken per jaar). Popmuziek is het bindende element in de popcultuur dat talloos veel raakvlakken en verbindingen heeft met andere culturele uitingen, zoals o.a. cinema, mode, fotografie, grafische vormgeving, games en literatuur. De artistieke betekenis van popmuziek is niet te onderschatten.

De popsector kent een zeer grote mate van ondernemerschap. De meeste ondernemers werken zonder financiering van de overheid. De subsidies die worden gegeven zijn zowel absoluut als relatief klein. Omdat het cultuur is die midden in de maatschappij staat, is de invloed van internet enorm. Internet is hét nieuwe distributiekanaal. Het heeft diepe gaten geslagen in de inkomsten van artiesten, platenmaatschappijen en andere rechthebbenden zoals de uitgeverijen. Toch is dat nu aan het kantelen omdat de muziekindustrie zichzelf op het distributieggebied opnieuw aan het uitvinden is. Goede voorbeelden zijn Spotify, YouTube en Google die een steeds belangrijker financiële rol spelen in de inkomsten van artiesten, muziekmaatschappijen en rechthebbenden.

Er is de afgelopen decennia sprake geweest van een enorme professionalisering. Popmuziek is als cultuurvorm, maar ook op het vlak van entertainment volwassen geworden, zowel aan de kant van de artiesten als aan de partijen die het optreden van de artiest mogelijk maken. Popcultuur is niet meer per definitie een tegencultuur. De vraag naar en consumptie van, ook levende, popmuziek is enorm toegenomen en alhoewel popcultuur onlosmakelijk verbonden blijft met jeugdcultuur, verbreedt het publiek zich.

De verschillende ondernemers in de popsector spannen zich in voor een hoogwaardig, divers en samenhangend geheel van pop-culturele voorzieningen. Popcultuur maakt deel uit van de culturele, maar ook van de vrijetijdsindustrie en de zogenaamde gastvrijheidseconomie. Naast artistieke relevantie levert popcultuur ook veel en hoge economische en maatschappelijke prestaties.

De popsector professionaliseert en speelt een groeiende rol in het culturele aanbod, maar ook in de aantrekkelijkheid en de uitstraling van gemeenten en regio's. Veel ondernemers in de popsector ontvangen publiek en daarom moet er aan veel regels worden voldaan. Daarin is de popsector ook ondernemend en probleemoplossend. Het gaat verschillende vormen van publiek-private ketensamenwerking aan: sluit convenanten met de Belastingdienst, bepaalt als sector zelf een maatschappelijk verantwoorde geluidsnorm voor live muziek, bedenkt in samenspraak met overheid en inspecterende diensten een landelijke evenementenvergunning protocol, et cetera.

Ondernemers in de popsector zien zich geplaagd voor veel uitdagingen. Uit de *Entertainment & Media Outlook for the Netherlands 2011-2015* van PwC blijkt dat het relatieve belang van Nederlandse muziek op de Europese markt afneemt van 4.5% in 2008 naar 3.2% in 2013. Dit is zorgwekkend. Een o.a. qua financiering steeds terugtrekkende overheid en een laag consumentenvertrouwen maken dat de poporganisaties zich bewust zijn van de wenselijkheid en noodzaak om nog meer eigen inkomsten te genereren. Zaken die vroeger de sector ondersteunden (een sectorinstituut, promotie van Nederlandse muziek in het buitenland) verdwijnen of worden steeds moeilijker te realiseren. We maken ons bovendien zorgen over de aanwas van nieuw talent; net als bij topsport geldt voor muziek dat toptalent alleen ontstaat als er in de breedte geïnvesteerd wordt in talent.

Wij zijn ons bewust van de urgentie van nieuwe product-marktcombinaties en de behoefte aan innovatieve professionalisering. Ondernemers moeten steeds sneller en adequaat kunnen inspelen op veranderingen in de verschillende omgevingen (politiek, publiek, aanbod van artiesten) waarin zij functioneren. De overheid en de popsector weten elkaar steeds beter te vinden als het gaat om het evalueren van beleidsinstrumenten. Maar van de overheid verwachten we steun als het gaat om het bevorderen van een gezonde infrastructuur, aandacht voor talentontwikkeling en het beter ondersteunen van het in ruime mate aanwezige ondernemerschap in de sector. Gelukkig wordt er door de sector geld verdiend en belasting betaald; wij vragen of een groter gedeelte daarvan terug kan vloeien naar onze sector. Niet omdat de popsector zwak is, maar juist om onze kracht te versterken. Om het mogelijk te maken een rol te hebben in de innovaties die Nederland van zijn topsectoren verwacht. En om de popsector internationaal toonaangevend te houden waar ze dat al is, en de internationale markten te veroveren waar dat kan.

Voor de hoorzitting op 10 april 2013 vragen wij uw aandacht voor het volgende:

De organisaties en ondernemers die de popindustrie vertegenwoordigen, te weten:

- **Buma Cultuur** (<http://www.bumacultuur.nl/>)
- **Buma Stemra** (<http://www.bumastemra.nl/>;
- **FNV-KIEM** (<http://www.fnvkiem.nl/>);
- **ID&T** (www.id-t.com/)
- **NVPI** (: <http://www.nvpi.nl/>);
- **MMFnl** (<http://www.mmfnl.com/>);;
- **Mojo Concerts** (<http://www.mojo.nl/>);
- **Nederlandse Publieke Omroep** (<http://www.publiekeomroep.nl/>);;
- **Ntb** (<http://www.ntb.nl/>);
- **POPnl** (<http://www.popnl.nl/>);
- **Promotie Podiumkunsten Internationaal / Dutch Performing Arts** (<http://www.dutchperformingarts.com/>);;
- **Sena** (<http://www.sena.nl/>);
- **VNPF** (www.vnpf.nl/);
- **VVEM** (<http://www.vvem.nl/>).

Vragen

1. Verbetering van het klimaat voor de popmuziek.

Het huidige podiumaanbod biedt veel talentvolle muzikanten speelsekken en -kansen, en mogelijkheden om publiek te vinden en tegelijkertijd liefhebbers samen te brengen. Nederlandse gemeenten hebben de laatste decennia veel middelen geïnvesteerd in de infrastructuur van podia. Helaas beschikt de Nederlandse popmuzieksector niet meer over een genre-instituut. Dat muziek deel uitmaakt van het topsectorenbeleid biedt kansen, maar is op zich niet voldoende waarborg dat de sector ermee gesteund wordt.

- Stimuleer samen met gemeenten festivals, podium-optredens en kwalitatieve zalen.
- Zorg voor meer helderheid in het topsectorenbeleid en borg de kansen voor de popmuziek.
- Draag bij aan een structureel overleg met de gehele muzieksector.

2. Betere ondersteuning van het in ruime mate aanwezige ondernemerschap.

De popsector is een autonome, aantrekkelijke, artistiek-innovatieve en ondernemende deelsector van de cultuursector, maar ook van de creatieve industrie. Het stimuleren van de export van Nederlandse popmuziek is belangrijk voor de popmuzieksector en de muziekindustrie in Nederland. Veel regelgeving sluit niet aan op de realiteit van de popcultuursector werkt daarmee belemmerend. Ongeautoriseerd gebruik van auteursrechtelijk beschermd materiaal en ongeautoriseerde kaartverkoop zorgen voor inkomstenderving voor de sector. Zwarthandelaren maken misbruik van de schaarste van tickets en drijven met deze handel de prijs op.

Door goed en gericht te investeren kunnen de baten die verdiend worden met popmuziek ruimschoots boven de kosten uitstijgen. Popmuziek is helemaal uit de Basis Infra Structuur verdwenen en is nu de enige podiumkunst die niet direct middelen via het Rijk ontvangt, dat vinden wij op zijn zachtst gezegd een vreemd signaal. De in verhouding met andere podiumkunsten zeer beperkte middelen voor de popmuziek worden via het Fonds Podiumkunsten verdeeld. Deze financiering heeft alleen betrekking op projecten en is

dus kortlopend. Dit maakt een strategisch meerjarenprogramma, gericht op verdergaand ondernemerschap netwerkopbouw, duurzaamheid, etc. vrijwel onmogelijk. Er resteert in feite alleen nog een soort kleinschalige, ad-hoc ondersteuning.

De popsector is blij met de ondersteuning die er is, maar er zijn meer kansen.

Naast ondersteuning via cultuurbudgetten zou popmuziek ook een onderdeel moeten zijn van economisch beleid. Exportbeleid dat de noodzakelijke stappen kan ondernemen om de verkenning van potentiële markten en de presentatie en duurzame exploitatie van muziek uit Nederland mogelijk te maken moet geïntegreerd worden in het buitenlandse economisch beleid.

Popmuziek is helemaal (!) uit de basisinfrastructuur verdwenen (Noorderslag krijgt nog 125.000 euro, maar dat is ook via het Fonds Podiumkunsten). Verder misschien goed om aan te stippen dat er via het FPK alleen projecten (d.w.z. kortlopend) kunnen worden gefinancierd. Dit maakt een strategisch meerjarenprogramma, gericht op netwerkopbouw, duurzaamheid, etc. dus vrijwel onmogelijk. Er resteert in feite alleen nog een soort kleinschalige, ad-hoc ondersteuning.

- Maak de export van popmuziek integraal onderdeel van het Nederlandse economische beleid door het te laten ondersteunen door EZ en BZ.
- Maak vaart met het in de Eerste Kamer behandelen van het op 6 april 2010 (drie jaar geleden!) in de Tweede Kamer al goedgekeurde initiatiefvoorstel - Van Dijk & Van Toorenburg (Gerkens & Vroonhoven).
- Bescherm de mogelijkheden met behulp van auteursrecht geld te verdienen door enerzijds het zoeken naar nieuwe verdienmodellen te stimuleren en oneigenlijk gebruik van auteursrechtelijk beschermd materiaal tegen te gaan. Creëer daarnaast de voorwaarden voor musici en componisten om geld te verdienen met opnames en live shows in binnen- en buitenland.

3. Meer aandacht voor talentontwikkeling.

Muziek, en dus ook pop- en *dancemuziek* en (pop)muziekeducatie leveren op artistiek, sociaal-maatschappelijk en economisch vlak een belangrijke meerwaarde voor zowel individu als maatschappij. De talenten en kwaliteiten die onmiskenbaar in de Nederlandse muzieksector aanwezig zijn verdienen de nodige ondersteuning en middelen om die muzikale schoonheid tot wasdom te laten komen.

Muziekeducatie is goed voor de emotionele, sociale en cognitieve ontwikkeling van kinderen en volwassenen. De rijksoverheid moet ervoor zorgen dat muziekonderwijs weer onderdeel wordt van het leerprogramma. Ook jongerenculturen, popmuziek, elektronische muziek en computermuziek moet daar een belangrijke plaats in krijgen.

Talentontwikkeling is een speerpunt in het huidige rijks cultuurbeleid. Des te vreemder dat de productiehuisen in de popsector uit de Basis Infra Structuur zijn bezuinigd. Zij ontwikkelden daadwerkelijk nieuw aanbod en nieuw talent dat op geen enkele andere manier tot stand kon komen. Het Kytman hip hop orchestra is daar het bekendste voorbeeld van. Met een absoluut en relatief laag bedrag aan subsidie wisten zij veel out put (zowel zakelijke als artistiek) te realiseren.

De publieke omroep heeft de laatste jaren enorm goed werk verricht. Er is veel aandacht voor talentontwikkeling en de Nederlandse popcultuur in de breedte, Nederlandse popartiesten krijgen veel airplay, festivals worden verslagen. Er is popcultuur op de buis te genieten. De popsector wil dat de publieke omroep deze cultuursprekende rol ook na de ophanden zijnde bezuinigingen kan handhaven en dat het goede werk dat door de publieke omroep op dit vlak wordt verricht ook verzilverd kan worden door de popsector op andere gebieden. De aandacht die de publieke omroep besteedt aan popmuziek is crossmediaal, een mix van radio, tv, social media en internet waarmee zij internationaal voorop loopt. 3FM is de laatste jaren de grootste radiozender van Nederland onder jongeren van 15-34 jaar. Voor die generatie

zijn internet en social media niet weg te denken als onderdeel van de mediabeleving. Ook de publieke radiozenders Radio 6 Soul & Jazz, FunX en Radio 2 dragen met hun talentprogramma's bij aan een gezond popcultuurklimaat in Nederland.

- Stimuleer muziekonderwijs, vooral op basisscholen. Laat de Rijksoverheid een regierol op zich nemen als het gaat om het vaststellen en borgen van toegankelijke gemeentelijke basisvoorzieningen. Te beginnen bij de grootste gemeenten.
- Zorg voor een sterke publieke omroep, deze is van cruciaal belang voor de Nederlandse popsector.
- Het Rijk dat talentontwikkeling serieus neemt, moet ook de talentontwikkeling in de popsector stimuleren, de productiehuizen zijn daar de best aangewezen partij voor.
- Stimuleer talentontwikkeling door meer ruimte te scheppen voor popmuziek binnen het Fonds Cultuurparticipatie en bij het Fonds Podiumkunsten aanbodsubsidies voor popmuziek te vervangen door voor de popsector beter werkbaar afnamesubsidies.

